

استئوپروز، تشخیص، پیشگیری و درمان

باقر لاریجانی (M.D.)^۱، محمدرضا مهاجری تهرانی (M.D.)^۲، زهره حمیدی (M.D.)^۳، اکبر سلطانی (M.D.)^۴، محمد پژوهی (M.D.)^۱.

- ۱- استاد، مرکز تحقیقات غدد درون‌ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران، تهران، ایران.
- ۲- استادیار، مرکز تحقیقات غدد درون‌ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران، تهران، ایران.
- ۳- پزشک عمومی، مرکز تحقیقات غدد درون‌ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران، تهران، ایران.

چکیده

پوکی استخوان بیماری است که با کاهش تراکم استخوان و از دست رفتن کیفیت ریزساختار استخوان شناخته می‌شود که خود منجر به افزایش خطر شکستگی می‌شود. این بیماری یکی از دلایل مهم ناتوانی و مرگ در افراد مسن است. میزان مرگ و میر ناشی از شکستگی لگن (سر استخوان ران) در سال اول بعد از شکستگی، در افراد مسن، به حدود ۲۰٪ می‌رسد و نیمی از این افراد در باقیمانده عمر خویش دچار درجاتی از ناتوانی خواهند بود. تراکم اولیه استخوان که در سال‌های نوجوانی و جوانی به حداکثر می‌رسد و سرعت کاهش تراکم استخوان در سال‌های بعدی عمر، دو عامل مهم در بروز پوکی استخوان هستند. عارضه مهم پوکی استخوان، شکستگی پاتولوژیک می‌باشد که در برخی موارد می‌تواند کشنده باشد. امروزه روش‌های پیشگیری و درمانی مختلفی در دسترس بوده یا در حال ارائه هستند. پیشگیری و درمان پوکی استخوان شامل روش‌های دارویی و غیردارویی است. در هر دو مرحله پیشگیری و درمان، هدف انجام هر چه زودتر اقداماتی است که منجر به حفظ تراکم استخوان و مانع از دست رفتن یکدستی و صحت ساختار استخوانی شود، تا به این ترتیب از بروز شکستگی‌های پاتولوژیک جلوگیری شود. داروهای اصلی در حال حاضر داروهای ضد جذب هستند و عملکرد اصلی آنها کاهش سرعت واگردش استخوانی است. درمان‌های جدیدتری که موجب افزایش تولید استخوان می‌شوند نیز در حال بررسی هستند و ممکن است به زودی مورد استفاده گسترده قرار گیرند.

این مقاله مروری به بررسی جوانب مختلف بیماری پوکی استخوان اولیه در بالغین از جمله عوامل خطر، تشخیص، پیشگیری و درمان آن در جهان و ایران می‌پردازد.

کل واژگان: پوکی استخوان، شکستگی پاتولوژیک، QUS، DXA، بیسفسونات‌ها، کلسی‌تونین، پاراتورمون، داروی انتخابی گیرنده استروژن، و درمان جایگزین هورمون.

آدرس مکاتبه: دکتر باقر لاریجانی، مرکز تحقیقات غدد درون‌ریز و متابولیسم، طبقه پنجم، بیمارستان دکتر شریعتی، خیابان کارگر شمالی، تهران، ایران.

پست الکترونیک: emrc@sina.tums.ac.ir